

**शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता मूल्यमापन /परीक्षा यातून वगळण्यात आलेल्या पाठ्य
घटकांची यादी
विषय: मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (Class- 9th)
थेअरी अभ्यासक्रम**

अनु. क्र	युनिट कोड	युनिटचे नाव	उपघटक क्रमांक	वगळण्यात आलेल्या उपघटकाचे नाव	विद्यार्थी /शिक्षक हस्तपुस्तिका पान क्रमांक	वगळलेल्या आशयाबद्दल अभिप्राय/सूचना
Part- 'A' Employability skills						
1	Unit-1	Communication skills-1	Session-8	Talking about self	41-45	Self study
2	Unit-1	Communication skills-1	Session-9	Asking question-1	45-49	Self study
3	Unit-1	Communication skills-1	Session-10	Asking question-2	49-54	Self study
4	Unit-2	Self management skills-1	Session-4	Positive thinking	71-75	Self study
5	Unit-3	Information and communication information skills-1	Session-2	ICT tools:Smart phones and tablets-1	87-92	Self study
6	Unit-3	Information and communication information skills-1	Session-3	ICT tools:Smart phones and tablets-2	92-95	Self study
7	Unit-4	Entrepreneurial skills-1	Session-6	Product, service and hybrid business	155-159	Self study
8	Unit-5	Green skills-1	Session-2	Conserving natural resources	178-181	Self study
Part- 'B' Vocational skills						
१	MSFC-L1-WET- 2	विविध वस्तूचे मोजमापन	2	मोजमापाची साधने	10 ते ११	स्वयंअध्यानासाठी
२	MSFC-L1-WET- ३	सुतारकाम	2	सुतारकामात उपयोगात येणारे विविध प्रकारचे लाकूड	17	स्वयंअध्यानासाठी
३	MSFC-L1-WET- ४	सोल्डरिंग आणि फाब्रीकेशन	1	सोल्डरिंग, ब्रेझिंग व वेल्डिंग मधील फरक	29	स्वयंअध्यानासाठी

४	MSFC- L1- WET- ६	वेल्डिंगचा जॉब बनवणे	2	वेल्डिंग टीपची काळजी, फिलर रॉड व फ्लक्स, इलेक्ट्रोड, वेल्डिंग ब्लो पाईप	४१ ते ४२	स्वयंअध्यानासाठी
५	MSFC- L1- WET- ७	बांधकाम साहित्याचा आभ्यास करणे	1	मजबुती साठी रचना व साहित्य	४५ ते ४७	स्वयंअध्यानासाठी
६	MSFC- L1- WET- ९	प्रवाह आकृती	1	फ्लो चार्ट काढण्याच्या पद्धती व फायदे	56	स्वयंअध्यानासाठी
७	MSFC- L1-EE- ०१	विद्युत साधने, हल्यारांची ओळख व सांकेतिक चिन्हे	1	विद्युत क्षेत्राशी संबंधित सांकेतिक चिन्हे	६२ ते ६३	स्वयंअध्यानासाठी
८	MSFC- L1-EE- ०२	विविध वायर, केबल व स्वीचचे प्रकार	1	वायरचे प्रकार	६९ ते ७०	स्वयंअध्यानासाठी
९	MSFC- L1-EE- ०४	साधे वायरिंग करणे	1	विद्युत तंत्रज्ञान संबंधित मुलभूत संकल्पना	७८-७९	स्वयंअध्यानासाठी
१०	MSFC- L1-EE- ०७	फ्युजचे प्रकार व कार्य	2	फ्युज युनिटचे प्रकार, फ्युजिंग गुणक, डीस्ट्रीब्यूशन बॉक्स	९१-९२	स्वयंअध्यानासाठी
११	MSFC- L1-EE- ०९	सोल्डरिंग करणे	1	सोल्डरिंगचे प्रकार	९६-९७	स्वयंअध्यानासाठी
१२	MSFC- L1-EE- १०	लेड असिड बॅटरीची देखभाल	2	हायड्रोमीटर	101	स्वयंअध्यानासाठी
१३	MSFC- L1-EE- ११	विविध प्रकारच्या स्टोव्हची देखभाल आणि उपयोग	1	वातीचा स्टोव्ह, प्रेशर स्टोव्ह, गॅस शेगडी व निर्धूर चूल	१०३-१०७	स्वयंअध्यानासाठी
१४	MSFC- L1-EE- १२	प्रकाशाचे प्रकार	2	नैसर्गिक प्रकाशाचे प्रकार	111	स्वयंअध्यानासाठी
१५	MSFC- L1-EE- १३	वीज बिल काढणे व वीज बचतीच्या उपाय योजना	1	विजेच्या सुरक्षित वापरासाठी सूचना	११७-११८	स्वयंअध्यानासाठी
१६	MSFC- L1-EE- १४	कचऱ्याचे निर्मुलन आणि पुनर्निर्मिती	2	वैद्यकीय कचऱ्याचे प्रकार व विल्हेवाट लावण्याच्या पद्धती	124	स्वयंअध्यानासाठी

१७						
१८	MSFC-L1-GNAT-2	जमीन, मशागत आणि पिक लागवड, पिकास खते देणे, मल्लिंग करणे	3	शेतीचे विविध प्रकार	145	स्वयंअध्यानासाठी
१९	MSFC-L1-GNAT-3	बीज प्रक्रिया, जमिनीनुसार लागवडीसाठी लागणाऱ्या बिजांचे प्रमाण ठरवणे	2	बीज संस्कार	151	स्वयंअध्यानासाठी
२०	MSFC-L1-GNAT-4	गांडूळखत, व्हर्मीवॉश निर्मिती प्रक्रिया व फायदे	2	खते व खतांचे प्रकार	१६१-१६५	स्वयंअध्यानासाठी
२१	MSFC-L1-GNAT-5	सेंद्रिय कीटकनाशक निर्मिती प्रक्रिया सेंद्रिय कीटकनाशक वापराचे फायदे	2	वनस्पती व वनस्पतीजन्य घटक	१७४-१७८	स्वयंअध्यानासाठी
२२	MSFC-L1-GNAT-७	पशुखाद्य प्रकार, जनावरांच्या वजनानुसार आहाराचा खर्च काढणे	3	दुष्काळात जनावरांच्या चाऱ्याची काळजी	195	स्वयंअध्यानासाठी
२३	MSFC-L1-GNAT-८	पाळीव प्राणी आजार, संगोपन व काळजी (गाय, म्हैस, शेळी)	3	शेळी व मेंढी	२०३-२०५	स्वयंअध्यानासाठी
२४	MSFC-L1-FPT-२	विविध अन्न पदार्थांची ओळख	1	तृणधान्ये, तृणधान्याचे महत्व, तृणधान्य मधून मिळणारे पोषक घटक	२३९-२४०	स्वयंअध्यानासाठी
२५	MSFC-L1-FPT-३	अन्न पदार्थ शिजवण्याच्या पद्धती	2	आधुनिक पद्धती-सूक्ष्मलहरी भट्टी, सूर्यचूल, इंप्रामॅटिक किंवा इंप्रारेड शिजवणे	२५९-२६१	स्वयंअध्यानासाठी
२६	MSFC-L1-FPT-५	अन्न पदार्थ-उत्पादन, कॉस्टिंग, पॅकेजिंग व लेबलिंग	1	मार्केटिंग सर्वे	270	स्वयंअध्यानासाठी
२७	MSFC-L1-FPT-६	किशोरवयीन मुले व मुली यांचा आहार	2	आहाराचा हिशोब करण्यासाठी आवश्यक माहिती	२७७-२८०	स्वयंअध्यानासाठी

**शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता मूल्यमापन /परीक्षा यातून वगळण्यात आलेल्या पाठ्य
घटकांची यादी
विषय: मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (Class- 9th)
प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रम**

अनु. क्र	युनिट कोड	घटकाचे नाव	प्रात्यक्षिक क्रमांक	वगळण्यात आलेला आशय तपशील/ प्रात्यक्षिकाचे नाव	विद्यार्थी /शिक्षक हस्तपुस्तिका पान क्रमांक	वगळलेल्या आशयाबद्दल अभिप्राय/सूचना
Part- 'A' Employability skills						
1	Unit-1	Communication skills-1	Session-8	Talking about self	41-45	Self study
2	Unit-1	Communication skills-1	Session-9	Asking question-1	45-49	Self study
3	Unit-1	Communication skills-1	Session-10	Asking question-2	49-54	Self study
4	Unit-2	Self management skills-1	Session-4	Positive thinking	71-75	Self study
5	Unit-3	Information and communication information skills-1	Session-2	ICT tools:Smart phones and tablets-1	87-92	Self study
6	Unit-3	Information and communication information skills-1	Session-3	ICT tools:Smart phones and tablets-2	92-95	Self study
7	Unit-4	Entrepreneurial skills-1	Session-6	Product, service and hybrid business	155-159	Self study
8	Unit-5	Green skills-1	Session-2	Conserving natural resources	178-181	Self study
Part- 'B' Vocational skills						
१	MSFC-L1-WET- 2	विविध वस्तूचे मोजमापन	2	मोजमापाची साधने	10 ते ११	स्वयंअध्यानासाठी
२	MSFC-L1-WET- ३	सुतारकाम	1	सुतारकामात वापरली जाणारी हत्यारे	१२ ते १६	स्वयंअध्यानासाठी
३	MSFC-L1-WET- ३	सुतारकाम	3	पुस्तक ठेवणी तयार करणे	२४ ते २५	स्वयंअध्यानासाठी
४	MSFC-L1-WET- ४	सोल्डरिंग आणि फाब्रीकेशन	1	पत्रकाम करतानाची पद्धत व मेटॅलिक जॉइंट	31	स्वयंअध्यानासाठी

५	MSFC- L1- WET- ६	वेल्डिंगचा जॉब बनवणे	2	आर्क व गॅस वेल्डिंग करणे	३९ ते ४०	यामध्ये विदार्थी स्वता वेल्डिंग करू शकत नाहीत फक्त पाहू शकतात व त्याबद्दलची माहिती घेतात .
६	MSFC- L1- WET- ७	बांधकाम साहित्याचा आभ्यास करणे	2	बांधकाम करताना लक्षात ठेवण्याचे मुद्दे	५० ते ५२	स्वयंअध्यानासाठी
७	MSFC- L1- WET- ९	प्रवाह आकृती	1	सोल्डरिंग करणे फ्लो चार्ट	57	स्वयंअध्यानासाठी
८	MSFC- L1-EE- २	विविध वायर, केबल व स्वीचचे प्रकार	2	विविध स्वीचचे प्रकार	७२-७४	स्वयंअध्यानासाठी
९	MSFC- L1-EE- ०५	वायरिंगचे प्रकार- जिना व गोडाउन वायरिंग	2	गोडाउन वायरिंग	८५-८६	स्वयंअध्यानासाठी
१०	MSFC- L1-EE- ०९	सोल्डरिंग करणे	1	सोल्डरिंगचे प्रकार	९६-९७	स्वयंअध्यानासाठी
११	MSFC- L1-EE- १०	लेड असिड बॅटरीची देखभाल	2	हायड्रोमीटर	101	स्वयंअध्यानासाठी
१२	MSFC- L1-EE- ११	विविध प्रकारच्या स्टोव्हची देखभाल आणि उपयोग	1	वातीचा स्टोव्ह, प्रेशर स्टोव्ह, गॅस शेगडी व निर्धूर चूल	१०३-१०७	स्वयंअध्यानासाठी
१३	MSFC- L1-EE- १३	वीज बिल काढणे व वीज बचतीच्या उपाय योजना	1	वीज बिल काढणे	११३-११६	स्वयंअध्यानासाठी
१४	MSFC- L1-EE- १४	कचऱ्याचे निर्मुलन आणि पुनर्निर्मिती	2	वैद्यकीय कचऱ्याचे प्रकार व विल्हेवाट लावण्याच्या पद्धती	124	स्वयंअध्यानासाठी
१५	MSFC- L1- GNAT-1	शेतीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या अवजारांची ओळख व उपयोग	3	शेती उपयुक्त यंत्रे	१३७-१३९	स्वयंअध्यानासाठी
१६	MSFC- L1- GNAT-2	जमीन, मशागत आणि पिक लागवड, पिकास खते देणे, मल्लिंग करणे	2	मल्लिंग करणे	१४३-१४४	स्वयंअध्यानासाठी

१७	MSFC-L1-GNAT-3	बीज प्रक्रिया, जमिनीनुसार लागवडीसाठी लागणाऱ्या बिजांचे प्रमाण ठरवणे	2	बीज संस्कार	151	स्वयंअध्यानासाठी
१८	MSFC-L1-GNAT-4	गांडूळखत, व्हर्मीवॉश निर्मिती प्रक्रिया व फायदे	2	खते व खतांचे प्रकार	१६१-१६५	स्वयंअध्यानासाठी
१९	MSFC-L1-GNAT-5	सेंद्रिय कीटकनाशक निर्मिती प्रक्रिया सेंद्रिय कीटकनाशक वापराचे फायदे	2	अमृतजल तयार करणे व सप्त धान्यांकुर संजीवक तयार करणे	१६९-१७१	स्वयंअध्यानासाठी
२०	MSFC-L1-GNAT-७	पशुखाद्य प्रकार, जनावराच्या वजनानुसार आहाराचा खर्च काढणे	2	जनावरांचे वजन, दुधाची क्षमता व चान्यातील टी. डी. एन	१९२-१९५	स्वयंअध्यानासाठी
२१	MSFC-L1-FPT-३	अन्न पदार्थ शिजवण्याच्या पद्धती	2	आधुनिक पद्धती-सूक्ष्मलहरी भट्टी, सूर्यचूल, इंफ्रामॅटिक किंवा इंफ्रारेड शिजवणे	२५९-२६१	स्वयंअध्यानासाठी
२२	MSFC-L1-FPT-५	अन्न पदार्थ-उत्पादन, कॉस्टिंग, पॅकेजिंग व लेबलिंग	1	मार्केटिंग सर्वे	270	स्वयंअध्यानासाठी
२३	MSFC-L1-FPT-६	किशोरवयीन मुले व मुली यांचा आहार	2	आहाराचा हिशोब करण्यासाठी आवश्यक माहिती	२७७-२८०	स्वयंअध्यानासाठी

टीप-१) शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता प्राप्त होणाऱ्या मुल्यामापनातून **मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (Class- 9th)** करिता वरील पाठ्याघटक वगळण्यात आले आहेत. अंतर्गत मूल्यमापन तसेच वार्षिक परीक्षामध्ये या घटकावर आधारीत प्रश्न विचारले जाऊ नयेत.

२) सदर मजकूर पायाभूत पाठ्यपुस्तकात अंतर्भूत आहे. म्हणजे तो त्या विषयाचा अभ्यासासाठी उपयोगी आहेच. पण शिकवण्यास पुरेसा वेळ नाही म्हणून तो विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्यानासाठी सोडला आहे. २०२०-२१ या वर्षाच्या परीक्षासाठी त्यावर प्रश्न येणार नाहीत. पुढील वर्षाच्या अभ्यासासाठी स्वयंअध्यानासाठी सोडलेला मजकूर उपयोगी असू शकेल विद्यार्थ्यांनी त्याचा त्यांच्या सवडीने अभ्यास करायचा आहे.

शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता मूल्यमापन /परीक्षा यातून वगळण्यात आलेल्या पाठ्य घटकांची यादी

विषय: मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (class-10th)
थेअरी अभ्यासक्रम

अनु. क्र	युनिट कोड	युनिटचे नाव	उपघटक क्रमांक	वगळण्यात आलेल्या उपघटकाचे नाव	विद्यार्थी/शिक्षक हस्तपुस्तिका पान क्रमांक	वगळलेल्या आशयाबद्दल अभिप्राय/सूचना
Part- 'A' Employability skills						
1	Unit-1	Communication skills-2	Session 6	Writing skills- parts of speech	24-31	Self study
२	Unit-1	Communication skills-2	Session 7	Writing skills- Sentences	31-39	Self study
3	Unit-2	Self management-2				
४	Unit-3	Information and communication technology skills-2	Session 2	Performing basic file operations	70-74	Self study
5	Unit-4	Entrepreneurial skills-2	Session-3	Myths about entrepreneurship	94-99	Self study
६	Unit-5	Green skills-2				
Part- 'B' Vocational skills						
१	MSFC-L2-WET-१	अभियांत्रिकी आरेखन साधनांची ओळख	1	आरेखनासाठी लागणाऱ्या साधनांची ओळख व उपयोग	१५-१७	स्वयंअध्यानासाठी
२	MSFC-L2-WET-3	अभियांत्रिकी विभागात घ्यावयाची काळजी.	५	५ 'S'	३६-३७	स्वयंअध्यानासाठी
३	MSFC-L2-WET-५	पायपिंगच्या विविध पद्धती	2	थ्रेडिंग डायचे प्रकार	४४-४५	स्वयंअध्यानासाठी
४	MSFC-L2-WET-६	वेल्डिंग टेक्निक व जोडाची तपासणी	3	वेल्डिंग जोडाची तपासणी	५१-५२	स्वयंअध्यानासाठी

५	MSFC- L2- WET- ७	बांधकाम संबंधीच्या मुलभूत संकल्पना	7	किंमत काढणे	६१	स्वयंअध्यानासाठी
६	MSFC- L2- WET- ८	आर.सी.सी. (RCC) कॉलम तयार करणे	5	आर.सी.सी. (RCC) कॉलमची किंमत काढण्याचे उदाहरण	६६-६७	स्वयंअध्यानासाठी
७	MSFC- L2- WET- ८	आर.सी.सी. (RCC) कॉलम तयार करणे	6	बांधकाम- फ्लो चार्ट- आर.सी.सी. (RCC) कॉलम तयार करणे	६८	स्वयंअध्यानासाठी
८	MSFC- L2- WET- ९	बांधकाम किंमत काढणे	1	सिमेंटची टाकी व टेबलची किंमत काढणे	६९ -७३	स्वयंअध्यानासाठी
९	MSFC- L2- WET- १०	प्लास्टरिंग व पेंटिंग	2	पेंटिंग (रंगकाम)	७७-७८	स्वयंअध्यानासाठी
१०	MSFC- L2- WET- १०	प्लास्टरिंग व पेंटिंग	1	प्लास्टरिंगचे प्रकार	७५-७६	स्वयंअध्यानासाठी
११	MSFC- L2- EE- १	विद्युत तंत्रज्ञानाची ओळख व प्रात्याक्षिके	3	एकसर व समांतर जोडणीतील फरक	८६	स्वयंअध्यानासाठी
१२	MSFC- L2- EE- २	विद्युत पंप , डी.ओ.एल. स्टार्टर व इन्व्हर्टरची ओळख	2	सेन्ट्रीफ्युगल पंप व हातपंप	९२-९३	स्वयंअध्यानासाठी
१३	MSFC- L2- EE- २	विद्युत पंप , डी.ओ.एल. स्टार्टर व इन्व्हर्टरची ओळख	3	डी.ओ.एल. स्टार्टरची कार्यप्रणाली (मोटार)	९६-९७	स्वयंअध्यानासाठी
१४	MSFC- L2- EE- ३	सौर उर्जा	2	सौर यंत्रनेचे कार्य	१००-१०२	स्वयंअध्यानासाठी
१५	MSFC- L2- EE- ४	पेट्रोल व डीझेल इंजिन वापराचे तंत्र	2	पेट्रोल इंजिन	१०८	स्वयंअध्यानासाठी
१६	MSFC- L2- EE- 5	बायोगॅस मुलभूत संकल्पना व वापर	5	बायोमास म्हणजे काय	११३-११६	स्वयंअध्यानासाठी

१७	MSFC- L2- EE- 6	पर्जन्यजल संधारण संकल्पना व भूसर्वेक्षण पद्धती	1	भूजलसंवर्धनाच्या पद्धती	११७-१२१	स्वयंअध्यानासाठी
१८	MSFC- L2- EE- ८	भूसर्वेक्षण पद्धती	1	नकाशा व सामोच्च रेषा	१२६-१२९	स्वयंअध्यानासाठी
१९	MSFC- L2- GNAT- १	रोपवाटिका तंत्रज्ञान	8	रोपवाटिकेतील काही महत्वाचे घटक	१४१-१४२	स्वयंअध्यानासाठी
२०	MSFC- L2- GNAT- २	जलसंधारण व जलसिंचन पद्धती	1	संवर्धन पन्हाळे, भूजल बांध, संवर्धन खड्डा, संवर्धन कालवा, संवर्धन विहिरीसह कालवा	१५३-१५४	स्वयंअध्यानासाठी
२१	MSFC- L2- GNAT- २	जलसंधारण व जलसिंचन पद्धती	2	पारंपारिक जलसिंचन पद्धती	१५६-१५७	स्वयंअध्यानासाठी
२२	MSFC- L2- GNAT- ३	माती परीक्षण	2	माती तपासणी (मातीचा सामू, नायट्रोजन, फॉस्फेट, पोटॅशियम) व अहवाल तयार करण्यास शिकणे	१६३-१६६	स्वयंअध्यानासाठी
२३	MSFC- L2- GNAT- ४	कृत्रिम रेतन पद्धत	2	कृत्रिम रेतणासाठी उपयुक्त गाय व म्हशीचे वाण	१७१-१७२	स्वयंअध्यानासाठी
२४	MSFC- L2- GNAT- ५	जनावरांसाठी चारा निर्मिती	3	युरोमील, चाटण- द्रवरूप खाद्य, चारा प्रक्रिया, चाऱ्यावर प्रक्रिया करण्याचे फायदे.	१७८-१७९	स्वयंअध्यानासाठी
२५	MSFC- L2- PHH- १	संतुलित आहार	3	जीवनसत्व- कार्य, अभावाने होणारे दुष्परिणाम व स्रोत	१८५-१८६	स्वयंअध्यानासाठी
२६	MSFC- L2- PHH- २	वैयक्तिक आरोग्य व स्वच्छतेचे नियम	1	वैयक्तिक आरोग्याच्या काही चांगल्या सवयी	१९०-१९२	स्वयंअध्यानासाठी

२७	MSFC- L2- PHH- ३	संसर्गजन्य व असंसर्गजन्य रोग	1	रोगप्रतीबंधात्मक उपाय आणि वैयक्तिक आरोग्यासाठी उपयुक्त सवयी व लसीकरणाचे महत्व	२०६-२०७	स्वयंअध्यानासाठी
२८	MSFC- L2- PHH- ४	रक्तदाब व हिमोग्लोबिन मोजणी पद्धत	2	हिमोग्लोबिन संकल्पना आणि हिमोग्लोबिन मोजण्याची पद्धती	२१९-२२१	स्वयंअध्यानासाठी
२९	MSFC- L2- PHH- ५	सामाजिक स्वास्थ्य व पर्यावरण संरक्षण	1	विशेष गरजा असलेल्या व्यक्ती - सुविधा व उपक्रम	२२२-२२९	स्वयंअध्यानासाठी
३०	MSFC- L2- PHH- ५	सामाजिक स्वास्थ्य व पर्यावरण संरक्षण	2	कौटुंबिक आरोग्य व त्याचे आर्थिक नियोजन	२३१-२३३	स्वयंअध्यानासाठी
३१	MSFC- L2- PHH- ७	अन्नपदार्थ	2	टिकवण काळानुसार अन्नपदार्थाचे वर्गीकरण व ताजे व शिळे अन्न पदार्थ	२४८-२५२	स्वयंअध्यानासाठी

शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता मूल्यमापन /परीक्षा यातून वगळण्यात आलेल्या पाठ्य घटकांची यादी

**विषय: मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (class-10th)
प्रात्यक्षिक अभ्यासक्रम**

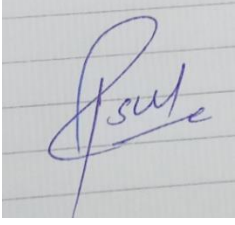
अनु. क्र	युनिट कोड	घटकाचे नाव	प्रात्यक्षिक क्रमांक	वगळण्यात आलेला आशय तपशील/ प्रात्यक्षिकाचे नाव	विद्यार्थी /शिक्षक हस्तपुस्तिका पान क्रमांक	वगळलेल्या आशयाबद्दल अभिप्राय/सूचना
Part- 'A' Employability skills						
1	Unit-1	Communication skills-2	Session 6	Writing skills- parts of speech	24-31	Self study
2	Unit-1	Communication skills-2	Session 7	Writing skills- Sentences	31-39	Self study
3	Unit-2	Self management-2				
4	Unit-3	Information and communication technology skills-2	Session 2	Performing basic file operations	70-74	Self study
5	Unit-4	Entrepreneurial skills-2	Session-3	Myths about entrepreneurship	94-99	Self study
6	Unit-5	Green skills-2				

Part- 'B' Vocational skills						
१	MSFC-WET-०२	अभियांत्रिकी आरेखन (लंबजन्म व तुल्यप्रतिमा)	2	तुल्यप्रतिमा काढणे	२८-३०	स्वयंअध्यानासाठी
२	MSFC-WET-०४	अभियांत्रिकी मोजमापन उपकरणांची ओळख	2	आउटसाइड मायक्रोमीटर	४०-४१	स्वयंअध्यानासाठी
३	MSFC-WET-०६	वेल्डिंग टेक्निक व जोडाची तपासणी	1	रणवेल्डिंग करणे	५२-५३	कार्यशाळेत वेल्डिंग करण्यास मनाई असल्यामुळे विद्यार्थी स्वतः प्रात्यक्षिक करत नाहीत फक्त पाहतात व माहिती घेतात.
४	MSFC-WET-०७	बांधकाम संबंधीच्या मुलभूत संकल्पना	1	फेरोसिमेंट शीट तयार करणे	५८-५९	स्वयंअध्यानासाठी
५	MSFC-WET-१०	प्लास्टरिंग व पेंटिंग	2	पेंटिंग (रंगकाम) करणे	७७-७८	स्वयंअध्यानासाठी
६	MSFC-EE-०२	विद्युत पंप , डी.ओ.एल. स्टार्टर व इन्व्हर्टरची ओळख	2	विदूत पंप	९१-९३	स्वयंअध्यानासाठी
७	MSFC-EE-०५	बायोगॅस मुलभूत संकल्पना व वापर	1	बायोगॅस सयंत्राचे प्रकार	१११-११२	स्वयंअध्यानासाठी
८	MSFC-EE-०८	भूसावैक्षण पद्धती	2	प्लेन टेबल पद्धत व डम्पी लेवल पद्धत	१२९-१३४	स्वयंअध्यानासाठी
९	MSFC-GNAT-१	रोपवाटिका तंत्रज्ञान	1	रोपवाटिकेत रोपे तयार करण्याच्या पद्धती	१३९-१४०	स्वयंअध्यानासाठी
१०	MSFC-GNAT-२	जलसंधारण व जलसिंचन पद्धती	1	जलसंधारच्या अथवा भूजलसंधारनाच्या पद्धती	१५१-१५४	स्वयंअध्यानासाठी
११	MSFC-GNAT-४	कृत्रिम रेतन पद्धत	1	कृत्रिम रेतानाच्या पद्धती	१७०	विद्यार्थी स्वतः प्रात्यक्षिक करू शकत नाहीत फक्त त्याची माहिती घेतात व पाहतात त्यामुळे प्रश्न विचारू नये.

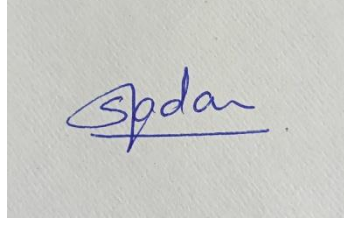
१२	MSFC- GNAT- ५	जनावरांसाठी चारा निर्मिती	3	हायड्रोपोनिक चार तयार करणे	१७८	चारा तयार करण्याचा कालावधी जास्त असतो त्यामुळे परीक्षेला प्रक्टिकल करून दाखवणे विद्यार्थ्यांना सोयीस्कर नाही.
१३	MSFC- PHH-०२	संसर्गजन्य व असंसर्गजन्य रोग	2	लसीकरनाचे महत्व	२०७	स्वयंअध्यानासाठी
१४	MSFC- PHH-०४	रक्त व रक्तगट - प्राथमिक माहिती	1	रक्तगट तापसणी	२१६-२१७	विद्यार्थ्यांना वर्गामध्ये प्रात्यक्षिक करण्यास प्रतिबंध आहे त्यामुळे फक्त प्रात्यक्षिक करून दाखवले जाते.
१५	MSFC- PHH-०४	रक्तदाब व हिमोग्लोबिन मोजणी पद्धत	2	हिमोग्लोबिन तपासणी पद्धत	२१९-२२१	विद्यार्थ्यांना वर्गामध्ये प्रात्यक्षिक करण्यास प्रतिबंध आहे त्यामुळे फक्त प्रात्यक्षिक करून दाखवले जाते.
१६	MSFC- PHH- ०७	अन्नपदार्थ	3	आवेष्टन बंद करून व आवेष्टन बंद न करता विकले जाणारे पदार्थ	२४७-२४८	स्वयंअध्यानासाठी

टीप-१) शालेय वर्षे २०२०-२१ करिता प्राप्त होणाऱ्या मुल्यामापानातून **मल्टीस्कील असिस्टंट टेक्निशियन (X1) (class-10th)** करिता वरील पाठ्याघटक वगळण्यात आले आहेत. अंतर्गत मूल्यमापन तसेच वार्षिक परीक्षामध्ये या घटकावर आधारित प्रश्न विचारले जाऊ नयेत.

२) सदर मजकूर पायाभूत पाठ्यपुस्तकात अंतर्भूत आहे. म्हणजे तो त्या विषयाचा अभ्यासासाठी उपयोगी आहेच. पण शिकवण्यास पुरेसा वेळ नाही म्हणून तो विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्यानासाठी सोडला आहे. २०२०-२१ या वर्षाच्या परीक्षासाठी त्यावर प्रश्न येणार नाहीत. पुढील वर्षाच्या अभ्यासासाठी स्वयंअध्यानासाठी सोडलेला मजकूर उपयोगी असू शकेल विद्यार्थ्यांनी त्याचा त्यांच्या सवडीने अभ्यास करायचा आहे.

(Mr. Sul Keshav Ramesh)

(Mr. Yadav Sanket Balasaheb)